

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmintett levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Szeptember 1.

169. szám.

Ausztria és a balkán okkupáció.

Az osztrák-magyar monarchiának a berlini szerződés által nyert mandátuma, mely őt Bosnia és Hercegovina megszállásával bízta meg, orosz és szerb lapok által ujabban diszkusszió tárgyává tétetett, még pedig oly általános és oly kintartással, hogy bátran feltehetni, miszerint ez is egyike azon százkáknak, melyeket az orosz politika keres és meglátatni vél a fennálló nemzetközi helyzet konzerválására alakult hármasszövetség szemében.

A bosnyák zászlóaljak felállítására és azoknak a monarchia véderejébe való szervezésére bizonyára nem megsértése ama mandátumnak, s ha mindamellett ilyenül állítatik, ez nyilvánvalólag csak ürügy, s komoly czáfolatot nem igényel.

Egészen más szempontból támadják az okkupációt szerb részről. A szerbek a nyelv és törzsrökonai által lakott területhez a nemzetiségi elv alapján jogot formálnak, s e czímen Ausztria okkupációjának, melyet esetleg a tényleges annexió követne, jogosultságát tagadásba veszik.

Ha a nemzetiségi elv egyedül volna az államok alakulásánál irányadó, akkor talán igazat adhatnánk a szerb felfogásoknak; azonban régen beigazolt dolog, hogy a közös nyelv csak egyik — és nem is elsőrendű — tényezője az államalakulásnak, s ha a többivel ellentétben áll, elveszti döntő jelentőségét.

Már pedig Bosnia és Hercegovinát illetőleg minden egyéb momentum ellene szól annak, hogy ama tartományok egyhamar Szerbia alkotó részét képezhessék. Ellene mond ennek először is a történelmi jog. Bosnia a török hódoltság előtt többkevesebb önállósággal a magyar korona országainak kiegészítő részét képezte, míg Hercegovina Dalmácia függő ékeként majd Magyarország, majd Velence birtokában volt.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A primadonna.

— Vázlat. —

Rövid, fekete kabátot visalt és testhez simuló nadrágot. Fején pörgő kalap, karimája lecsapva a szemére s árnyékot vetett felső arcára. Kis, gondozott fekete bajusza kipördítve s a gyémántos ter a nyakendőben sugárokat ontott.

A nagy rikítóan veres kalap a nő fején a veres toll, a veres derék: — mind ingerelte Mikor felnevetett, megcsillant a fehér gyöngy sor a fiu mervezen állott előtte s nézte. Rizspos arcán folytonos mosoly ült s a mosoly is ingerelte. A gyémántgyűrű az ujjain reményt ütöttek beléje, mert gyanúsá tették a szemében. Nem hitt neki.

— Ugy-e? Jó volt? Hát látott olyat Kolozsvárt? Ezt, hogy „menjen, távozzék, megvetem”, na, ki tudja azt utánam mondani Mit? Kolozsvárt kontárok vannak, Pestre is csak az irigység miatt nem mehettem. De meg lesz. Paulay hiv, de most még nem megyek. Menjek? Nem, nem aranyos, itt maradok, maguk olyan jók. (Naivan.) De meg is érdelem, mi?

A fiu halgatott. Mikor felállott — a termete is ingerelte.

— Fizesse ki a számlámat. Mari! hol kószált? Rendben van minden? Kocsit! Nem nem édes Imre, maga csak maradjon, nem — ne szaladjon feltűnő — de —

Már vissza is jött. Künn nagyot csetent a kocsis ostora.

— Imre, Imre! Na, jól van, hát jöjjön maga is. Szervusztuk gyerekek!

A színész asztalnál felálltak az idegenek

A másik fontos momentum, mely még inkább latba esik, a geográfiai helyzet. Bosniát legfőbb folyamvölgyei a Száva felé nyitják meg s így Ausztria-Magyarország hatalmi szférájába helyezik, míg Szerbiától magas hegységek által van elzárva. A Hercegovina ellenben az Adriai tenger vidékéhez tartozik.

Maradnának meg az ethnográfiai viszonyok; ezek azonban a közös nyelv kivételével éppen kizárják a Szerbiával való közösséget. Bosnia és Hercegovina népességi körülményeit nem a nyelv, hanem a hagyományos szokások, bitokolási, de különösen a vallási viszonyok uralják. A lakosság fele fanatikus mohamedán, mely soha bele nem nyugodnék az orthodox szerbek uralmába; a másik résznek egy tetemes töredéke katolikus, ez pedig magát nem szerbnek, hanem horvátnak vallja. Így hát csak egy kisebb rész az, mely vallására nézve is meg egyezik a szerbekkel, s ezekre nézve is kérdéses, hogy Szerbiával feltételezett egyesülésük után megtalálhatnák-e anyagi érdekeikben azon előnyöket, melyekben Ausztria protektorátusa folytán most részesülnek.

Ha tehát Bosnia és Hercegovina okkupációjára egy nemzetközi reopag előtt ma kérdéssé tétetnék, s annak megszüntetése kimondatnék is, semmiképen sem feltételezhető, hogy a kérdés a Szerbiával való annexió által nyerné megoldását. Szerbia ma még azt sem bizonyította be, hogy saját szilik határai között önálló és békés kormányzatot képes létesíteni, miként azt a bolgárok annyi üldöztetések és akadályok dacára igenis beigazolták.

Az osztrák magyar okkupáció megszüntetését tehát csak ama tartományok önállósítása válthatná fel, ez azonban a fent vázolt vallási, s egyéb társadalmi szakadékosztottságnál fogva teljesen lehetetlen. A belforradalmaknak és az európai béke állandó veszélyeztetésének tüzhelyévé avattnának ama tartományok, melyek törzsei engedhetetlen birtokolási és vallási ellentétkeknél fogva egymás kiirtására

a kollégák irigykedve köszöntek. Az összes asztaloknál mozgás támadt. A báróknál előbb hangos társalgás folyt, de egyszerre megakadt.

Imre karján lebbent ki. Oda hajlott hozzá egészen. Partumeje még jobban izgatta a fiut. Beültek a kocsi. A boltokból kijöttek az emberek, az utca szegleteken csoportok alakultak.

A kapuban a szobalány várt.

— Jöjjön be.

Levetette felső kabátját. Boosánatot kért, hogy eltávozzék, csak átöztök. A szoba telve volt arcképpel, koszorúkkal és értékes tárgyakkal. A fiu egymásután nézte a képeket. Különösen egy érdekelt: „A szép Galathea”-ból, testének üde, hullámos formái hogy ki domborodtak!

Visszjött. Pongyolájában még ingerlőbb volt. Tudta. Oda állott a nagy tükör elé.

— Látja, milyen természet van. Azzal gyanúsítanak, hogy ki vagyok vattázza. Na, nézze meg. Milyen erős a karom, nézze, milyen teltek a vállaim. Maradjon. Ne jöjjön közelebb. Jól játszottam? Tetszettem magának? Eh estére lesznek igazán nagyszerű. Fedora a kedvenc szerepem. Ugy Posten sem játszik el. Mikor az a pesti oda állott az ajtóhoz halgatóni, mi? — kitudt magát, pih, oda kell simulni, finoman. Látott ennyi elegantiát szívesznón, mi?

Ledobta magát a keveretre.

— Eljón estére? Persze frankban. A többiek is úgy lesznek. Kivánon.

— Nagyság kegyes.

— Pardon, ne mondjon nagyságnak, az nem finom. Minden kereskedőné ezt kapta. „Nagyságos asszonyom.” Niunk ez járja. Mari belépett, leveleket hozott. Átvette. — Boosánat.

kelnének éppen úgy, mint ahogy tették, mindön a berlini kongresszus épen a béke érdekében a paczifikációt Ausztria-Magyarországra bízta.

A „Dnewni List” radikális szerb lap tehát, mely álcázott ravasz huzelgással Ausztria-Magyarországnak eget földet ígér, ha ez a Balkán félszigeten minden annexióról lemond, képtelen dolgokat imputál hatalmas szomszédjának. Hasztalan ígéri, hogy a lemondás fejében Szerbia a Száván és Dunán túl nem keresne mást, Ausztria-Magyarország barátságát, Talán bizony volna még egyéb keresni valója is? Es ugyan kinek van és volt a kölcsönös barátságra nagyobb szüksége?

Szerbia önállóságának biztosításában Ausztria-Magyarországnak két izben volt alkalma mentőként föllépni: egyszer az orosz-török háborubán, midőn Ausztria megakadályozta Szerbia okkupálását s a háboruba bevonását az oroszok által, s másodsor midőn fölfogta Ausztria a bolgárok végesapására emelt karját, melylyel a legyőzött Szerbiát végkép megsemmisíthette volna. Ezek ellenében nyerte Ausztria azt, hogy Szerbia a kereskedelmet kiszolgáltatta Oroszországnak, s milicziáját általa fegyvereztetni fel ellenünk.

Ne bolgyassa tehát Szerbia az okkupáció kérdését; igen kemény dió az neki. Ami pedig az Ausztria-Magyarországgal kötendő kölcsönös barátságot illeti ennek hiába való dolog árát szabnia, mert aki annak hasznát eddig is élvezte és élvezni fogja, az Szerbia, s a ki azért hálátlansággal fizetett, az — megint csak Szerbia volt.

Külföld.

Bulgária függetlensége Beigrádból Londonba érkező hírek szerint Stambulov Konstantinápolyba küldi Grekovot, hogy a szultántól Koburg Ferdinándnak Bulgária uralkodójául való elismerését kívánja. Ha a nagyur nem teljesíti e kívánságot, Stambulov össze akarja hívni a tirnovai szobranjét, hogy rögtön kikiáltassa Bulgária függetlenségét.

S olvasni kezdte.

— Látja?! Ismét szerelmi vallomás. Unom. Maga sohse valjon szerelmet. Az neveltség. Olvasni akarja? Tessék. Üljön ide mellém. Na, mért néz rám olyan mereven? Mi lelte?

S végig simította a homlokát. A fiu meg-rázkódott. Babogott valamit.

— Megyek.

— Eljön estére?

Elment s minden este. Ha játszott — oda ült a kuliszák mögé, ha öltözött — leste az ajtóban, ha mosolygott, — örült, ha idegeskedett, — elborult, ha megsimogatta, — babogott, ha ránézett — reszketett.

Kolozsvárt a gazdasági iskolába járt, mikor hazajött — az apjának segített a pusztán. Télien be-be járt a városba, mióta őt megösmerte — beköltözött. Adósági szaporodtak, s nem mert nyitán fellépni. Nem volt vele tisztában. A gyémántgyűrűt biztatták, a szava után meg kétségkedett. Nem ment semmire.

Egy este, töle jövet theát főzött magának s leült az asztal elé. A szoba be volt fűtve, de azért fázott. Nézett a lámpába s szeméi szikrázni kezdtek. A lámpát hirtelen elfújta. Ledől a díványra s eszébe jutott, hogy édes anyja van, a ki szereti, de, eh, nem bánta most azt sem. Mindegy. Ez a sorsa. Azt a nőt birni akarja vagy . . .

A feleségévé meg nem lesz. Kineveti az ajánlatokat, gyémántgyűrűt vannak, fényes toillette-ji, pedig az ő feleségének a pusztán kell éim. Mégis. Felkelt s levette a falról revolverét Meggyújtotta a pámpát s megnézte, ha a revolver meg van-e töltve. Két töltést talált. Egy is elég — gondola, s visszadől. Kolozsvári életére gondolt, a piacra a nagy látványra, a vig estékre, a munkára. Mind-azt

Bismarck és Giers. A „Köln. Zeit.”-nak Berlinből táviratozók az ott elterjedt hírt, hogy Giers külügyminiszter olaszországi útjában Bismarokot szeptember hó második felében megfogja látogatni. Diplomaciai körökben megmaradnak azon véleménynél, hogy Giers hosszabb szabadságolása csak megelőzi végleges megváltását.

A chilei polgárháborúról érkező újabb távirati tudósítások megerősítik azt a hírt, hogy Balmaceda tábornok csapatai eszkugyan megverettek a kongresszisták által. Balmaceda Santiagó-felé vonult vissza, ott akarván csapatait összevonni. A kongresszus párt csapatai azonban elfoglalták a várost. Azt állítják, hogy Balmaceda Baquedano tábornok javára lemondott. Washingtonban nem hiszik, hogy Balmaceda teljesen le volna verve, mert Chile negyedik vidéke nagyon alkalmas a védelemre.

Kossuth levele Debreczen város közönségéhez.

A szabadságharc emléktárgyainak bu dapesti kiállítására alkalomszerűvé teszi, hogy közöljük Kossuth Lajosnak egy ma már igen kevesek által ismert levelét, melyet Debreczen város közönségéhez 42 évvel ezelőtt intézett, akkor mikor Budának diadalmos visszafoglalása után a kormány és az országgyűlés Budapestre Debreczenből vissza költözött.

A levélben az ország kormányzója köszönetet mond a vendégszeretetért Debreczennek, melyet az „ország szívé”-nek nevez; négy kebelbeli jótékony intézet javára pedig két ezer ezüst forintot adományozott; — ennek is felét két kisedővódára kívánta fordíttatni. Az 1849 jun. 3-dikán irt érdekes levél itt következik:

„Azon szíves látásért, melyet az országgyűlés és kormány itt székelése ideje alatt, csaknem fél év óta folyvást tapasztalt; fogadja a derék város öszinte köszönetem meleg nyilvánítását.

Önök vendégszerető körében szinte hinniük kelle, hogy inkább csak a fővárostól, — nem pedig az ország szívéből valánk távol.

Isten megáldotta igaz ügyben emelt fegyvereinket s most midőn országgyűlés és kormány, előbbi székhelyére Buda-Pestre tér vissza: fogadják önök a távozás pillanatában azon ígéretemet, miszerint főbb gondjaim

megutálta. Munkakedve kiholt belőle, a mosoly leszáradt az ajkairól, kell még egyéb? Végzúri röviden. Nekiüle lehetetlennek tűnt fel előtte az élet. Így a bizonytalanságban, a kétségben — pokolnak. Na hát akkor: megteszi.

De nem halt belé. A seb nem volt halálos és felgyógyult. Édes anyja elment a nőhöz, hogy legalább színelig, míg felgyógyul, mondja, hogy a jegyese s egy évig biztassa. Hát ha elfeledi. Az belegegyezett és elutazott. Másutt kezdte újfant.

A fiu kiment a pusztára s elfeldte.

Lázár Béla

A hírnév.

(Rameau Jean.)

Matabiau Frigyes, ki ez?
Egy ember, ki magáról beszélgetni szeret. Mióta dajkjája emelőjén fekküdt Matabiau Frigyesnek a hírnév, a dícsőségvágy képezte egyetlen célját.

Es hogy ezt elérje, a következőket tette:
1. Szülővárosának nagy szolgálatot tett. A hírnév azonban késztet;
2. Felállt egy kenőcsöt a haj kihullása ellen.

Es a hírnév még mindig késztet.
3. Minden hóten 500 kilogram kenyeret osztogatott ki kerületének költői között.

A hírnév még egyre késztet.
4. Egy különleges monoklit talált fel, melynek a szem alatti tartásához legalább egy évi tanulmányozás volt szükséges.

A hírnév az éjhomályban maradt.
5. Megmentette hazáját, melynek apróra való elbészrelése nagyon terjedelmes volna. Es mindezek dacára oly ismeretlen

tárnokságára jelöltek sincsenek. — A joghallgatók segítő egyesületi elnökségére eddig két nevet emlegetnek: Ujfalussy Dezsőt és Lengyel Kálmánt, mindketten negyedéves hallgatók.

— Személyi hir. E. Kovács Gyula, a kolozsvári nemzeti színház kitűnő tragikus színésze városunkba idözik.

— Tanítóképzési vizsgák tartattak a múlt héten a debreczeni kollegiumban. — A vizsgálatot vezető bizottság aug. 27-dikén kezdette meg működését Szeremley József, Dávidházy János esperes, Némethy Lajos, Balogh Ferencz egyh. ker. tanácsbírók és a tanítóképzési tanácsok vezetése és részvétele mellett. Jelentkezett 12 hittanhallgató és 38 tanító és tanítójelölt. A hittanhallgatók mind letették a vizsgát. Első fokú (jeles) oklevelet nyertek Dombó László és Barla Szabó Jenő, II. fokú (jó) oklevelet nyertek: Diószegi Mihály, Szilágyi Imre és Zih Sándor, heten elegendő eredménnyel vizsgáztak. A 38 tanító és tanítójelölt közül vallástani pótvizsgát tett 5, részleges vizsgát 13, teljes vizsgát 20. Utóbbiak közül kitűnő oklevelet nyert Tóth Lajos szoboszlói tanító és h. orgonista. Jeles oklevelet: Ujházy Sándor karcazi tanító, Viski József tanítójelölt Pokoli Kálmán szalontai, Szele István n. bajomi, és Bán István nádudvari tanítók. Elegendő oklevelet kaptak kilenczen, ötöt javító vizsgára atasítottak.

— Eötvös alap ösztöndíjat nyert debreczeni tanuló. Az Eötvös alap jótéteményeinek kiosztására hivatott orsz. bizottság 2100 frtot osztott ki az idén. Ebből 50—50 frtjával következő debreczeni tanulók kaptak ösztöndíjakat: Keoskeméthy Gyula ev. ref. I. éves joghallgató; atya mezőúri tanító. Sölyom Lajos hittanhallgató; atya h. bősörmenyi tanító. Nagy Károly ev. ref. VIII. oszt. tanuló, atya néhai Nagy Péter volt tanító Kunhegyesen.

— Városi menettjegy írodá beszűntetése. A m. kir. államvasutaknak annak idején Debreczenben is felállított városi menettjegy irodája beszűntetett, működését folyó hóval befejezte. A nagyobb utazásoknál használni szokott csoportosítható szelvényjegyeket az utazó közönség ezentúl a m. királyi államvasutaknak nagyváradi vagy budapesti menettjegy irodájában válthatja.

— Az utadó könyvecskék bírság nélkül való kiválthatása idejét meghosszabbították, miután még mindig több ezer adófizető fél van, a ki azt kinem váltotta, de talán hozzá sem férhetett volna a nagy tolongás miatt az először kitűzött öt nap alatt.

— Megint tűz Darabos-utczán. Szabó József asztalos háza padlásán ma hajnalban a forgács kigyulladt, de idejében észrevették és a tüzet elfojtották. Szombaton ugyanezen ház padlásán gyuladt meg a szalma.

— Dalestély. A debreczeni dalegyület szept. hó 3-dikán, csütörtökön zárta azü dal estélyt rendez a Margit fürdőben, valogatott műsorral.

— A legjobb adófizetők. A honpolgári tulajdonságok gyaroló oldalához tartozik, hogy az adót nem szívesen fizetik és szinte jól esik az adófizető poigának, ha késedelmi kamatok árán is, de később teszen eleget adófizetési kötelezettségének, mint mikor adója esedékessé válik. A városi tisztviselők ezen általános szokás alul kivételt képeznek. Ime most is, hogy elérkezett az ideje az újonnan kivetett utadó első két évnegyedi részlete kifizetésének: ök nem csak ezt a két évnegyedi esedékes összeget, hanem az egész 1891. évi adót lerótták. — Igaz, hogy a főszámvévo ur atyáskodó gondosságából történt ez a nem mindennapi buzgalom, a ki tisztí fizetési iverken szept. 1-re az egész utadót előirattamínél fogva azt a házpénztárnál ma annak rendi és módja szerint le is fogták.

— Jönnek a huszárok. A 15-ik os. és kir. huszárezred itt állomásozó két százada a Csaba körül tartott hadgyakorlatokról e hó 15-én érkezik haza. A vidéken állomásozó 4. század már e hó hatodikán bevonul állandó tartózkodási helyére.

— Szeptember 1. a hónapok első napja közül jelentőségre nézve csak január első napja versenyezhet ezzel a nappal. — Uj évet nyit meg ez is, az is. A fiatal nemzedéknek sorsa, tevékenysége, pályafutása mátl kezdve számított. Gyülekezik is már a haza reménye, a nemzet jövője. Az iskolák kapui előtt tolongva várja, mig bejuthat az igazgatók szobájába, hogy beiratkozzék az új tanévre. Különösen nagy az élénkség a kollegium környékén, ahol apróbb és nagyobb gimnazisták, pelyhes álu theologusok, jogászok már ma is nagy csoportokban verődtek össze. A tarka, zajos tömegből itt is, ott is kiválik egy-egy jó falusi tekintélyes alak, aki tisztas szíviss aszszonynyal akuszik fia számára kosztra kvártélyra.

— Lövészet. 1891 augusztus 30 án tar, tott lövészet-n díjat nyertek: legjobb mélylövessel Dr. Bruttman ezredorvos 1 db. 2 fr. tallért, legtöbb körilövessel Kovács Gyula 1 drb. 1 frtos tallért.

— Színészet Bősörmenyben. Beka Gyula színtársulata vasárnap befejezte előadásait. Az utolsó hét műsorát E. Kovács Gyula vendég szereplése élenkítette. A színművészek következő darabokban lépett fel Bánkban. II. Rákóczi Ferencz fogsága. Páris bolondja. Toldi Miklós. Othello és Betyár kendője. A közönség szépen látogatta az előadásokat.

— Bősörmeny város 1892. évi költség-irányzatát a városi közgyűlés 84233 frt 56 kr. kiadással 63305 frt 70 kr. bevétellel, e

szerint 20927 frt 86 kr. hiánnyal állapította meg. A hiányt közséki adóval fedezik. A hiányt az okozza, hogy 3 fouteza kikövezésére 20350 frtot, az alorvosilak építésére pedig 4000 frtot irányoztak elő a jövő év terhére.

— Debreczen 1892. évi költségelirányzatát Szabó József főszámvévo ma terjesztette a tanács elé, mely gr. Dégenfeld József főispán elnökelele alatt tartott ülésében fogadta azt. A végösszegek a következők: Rendes bevétel 900,283 frt. 65 kr. kiadás 898795 frt. 72 kr. pénztári maradvány 1487 frt. 93 kr. Rendkívüli kiadás 271936 frt. 72 kr. bevétel 232375 frt, a hiány 39561 frt 72 kr. Az összes kiadás teszen 1,170,732 frt 44 krt, a bevétel 1,132,658 frt 65 krt; a hiány 38073 frt 79 kr. A főszámvévo által proponált tisztifizetések csupán 12020 frtot igényelnek.

— Lapsul calami. Lapunk tegnapi számának „Uj tanítóúti állomás” cz. újdonságában ezen kitétel, hogy a r. k. iskolaszék egy segédtanítót kénytelen folyton-meghagyni (?) csakis tohibából eredt mintául a r. k. iskolaszék épen az emített segédtanító szorgalma, sokosított teendője s eddig felmutatott kiváló sikerei jutalmazásául Kereste meg legközelebb a nemes várost hogy emített segédtanítónak nagyon méltányos fizetés javításáról legyen kegyes gondoskodni.

— Gyujtogató. Vigyázatlanúság, gondatlanság, de meg szándekek roszakarat is az idén már számos tüzesetnek volt oka Debreczenben Ma végre sikerült megcsipni egy gyujtogatót, aki bűszerte, hogy szándekeosan boszúból vetett tüzet a köteleles utczai 2797 sz. nádasház ereszére. Ez a ház a Szűcs örökösök tulajdonát képezi és Szűcs Sándorné felügyelete alatt van. Szűcs Mihályval ellenséges viszonyban áll Vedress Mihály kőműves mester az ma ugy akart boszút állani az asszonyon, hogy fenyés reggel felgyujtotta a házat. A tűz végig futott a gerinczen, de a gyorsan megjelent tűzoltók eloltották a tüzet. Vedrest mindjárt az utczán elfogták a rendörök; tettét bevallotta, mire bekísérték a városházához.

— A honvédség köréből. Decker János százados áthelyeztetett a debreczeni 3. honvédgyalog ezredhez.

— Köszönetnyilvánítás. A debreczeni munkás dalegyület zászló aapjára Raics Lajos ur tiz forintot adományozott; fogadja a kegyes adakozó a munkás dalegyület hálaös köszönetét. Zech József együleti pénztárnok.

— Hurka estély. A jó borárol s kitűnő magyar konyhajáról közelmérésben részeseülő czegled utczai „kis pipa” című vendégionék derék tulajdonosa Kemény János ma este hurka estélyt rendez.

— Az éhség Oroszországban. Mint Oroszország számos helyén, ugy a Volgamenti német kolóniákban is rettenetesen dul az éhínség. E szegény embereknek rég kifogyott minden készletük, mindenüket eladták, az istállók üresen állanak, a kertekben nincs gyümölcs a mezőkön nincs takarmány. Égész családok kolduinak házról-házra, zsoitárokat esnekelve, mig könyörületes kéz egy darab kenyeret vagy néhány kopokat nem vet nekik. Charkovban az egész marha állomány a lépten-nyelven esett áldozatul, az embereket pedig csoportosan ragadja el a szibériai pestis. — Az éhség és szibériai pestis következtében több orosz kormányzórságban az egyes kisebb bankoknak általános krakra van szomorú kihatásuk. A közönség tömegesen mondja föl pénztételeit, de mivel a bankok e penzek nagyobb részét telekre és birtokra adták kölcsön, sok betevőt el kellett utasítaniok. Ennek következtében több helyütt komoly zavargás tört ki, ugy hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni. Ha a kormánysegély kérik, legálabb huszonöt pénztintézetnek a csödjé elkerülhetetlen.

— Magyar templom Nagy-Becsköröken. Vasárnap avatták fel ünnepélyesen a nagy becskerei ev. ref. egyház új templomát, melynek építési költségeit az egyház apostoli bazgalmu lelkésze Szalay József predikálta és gyűjtötte össze. Debreczenben is két izben fordulván meg ezebből. Az új templom fontosságát emeli az a tény is, hogy az annak látogatására, hivatott hitközség tiszta ma és hogy ez lesz ezentul egy ideig — fájdalom még hosszú ideig! — Nagybecsköröken az egyedüli templom, melyben Isten igélyét magyar nyelven fogják hirdetni. Nagyszámu közönség érkezett, nemcsak az egyházkerületből, hanem az ország minden részéből. Révész Balint püspök betegsége miatt nem jöhetett el, képviselőtében Szász Károly püsp. jelent meg. A templomban Szász Károly mondott hazafias lelkesedést költő beszédet. A templom előtti téren F. a Mihály pancsoval lelkész mondott beszédet. Delután kétszáz terítékü díszbed volt. A felköszöntök sorából különösen Szász Károly püspöknek és Lauka Gusztáv írónak remek felköszöntői vártak ki. A díszbed után a püspök a város és a helybeli különféle testületek küldöttégeit fogadta.

— Öngyilkos. A báránli 6. sz. örháznál a múlt héten reggel 5—6 óra közt Kun Andrásné, lement a kuthoz tehenet itatni, a kutban a víz színén botot és tarisznyát látott, miután tehene a vizet nem itta, arra a gondolatra jött, hogy az azé az em-

beré leher, kit előtte való este 6 óra körül a kut tájékaról elküldött. Rögtön férje után ment, ki tüzőlt horoggal felhuzta a vizből a szűrt és tarisznyát, mivel a horoggal kemény tárgyat is érzett, hirt adott a közseg házhoz s az onnan megérkezett emberekkel Váci Miklós hulláját vették ki. Vácit megzavarodott elméjü embernek tartották előtte, való estén egy ismerősnek szitkok között panasolta azt a hihetetlen esetet, hogy az őt 400 frtjával megfosztotta.

— Hírek Derecskeről. A z u j k ö z s é g h á z a építése közeledik a befejezéshez; a három utczára néző épület nagyban fogja emelni Derecskét. November elején ünnepélyesen avatják fel, és erre az alkalomra meghívják a főispánt, alispánt, a megyei tisztkart. — A derecskeli takarékpénztár szépen prosperál. Nyolcz hónapi működése alatt közel 200000 frt forgalmat csinált. A részvények jelentékeny része n. váradí pénztintézeteknél van elhelyezve. A debreczeni töképenzések annak idején idegenkedtek részt venni az alapításban; most már sajnálják, hogy egy jó üzletet elszalasztottak. — De hát mi óvatások vagyunk, amit sokszor megbánunk.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény I kötetben. —

Irtá: R. P. O. 73.
(Folytatás.)

Lengye csinos fiu, nyulánk, mozgékony, élénk a szeme, nyalka a bajszkaja, nyugodtak a gesztusai, kissé affektált a beszéd modora, öltözete divatos és előkelő. A jó családokhoz mindenütt bejáratos és a különféle társalgók cause célebrejreit senki sem ismeri oly precizitással mint ő. Jelenleg szerény viszonyok között él, de egyik nagyéneje után, a ki melesleg legyen mondva, bárónő, dus örökségre számít. Jó modoru ember, jó svádája van, mindennüt szívesen látják, sok helyen rajongnak utána, mert teljesen a savoir viore embere, ki ismeri a point d honneur eleit.

— Mikor volt Helén barát nőknél? Kérdé Marceline, mig kis monseline kendőcskéje estp kéit nézgette.

— Ott voltam a tegnapi esti estélyen?

— Jól sikerült?

— Halálra unta magát mindenki. Es képzelle minő malheurök, a peccenyeket krudeli süil elsözták, utóbb felhordják a fagylatot, hozzá kezdünk, megzilejük, minden arcz elfintorul, elfanyarodik a fagylat szintén csupa só. Grand tableau! elfolytott nevetés!...

— Lehetetlen! csokalkozik Marceline.

— Na, igen, a fagylat gép kilyukadt s belé ömlött a só.

— Szóval egy elsöztöt estély.

— Szegény Helén, elképzelem a mérgét, szölt Marceline dévaján felkaczagva.

Neje pajzán hahotájára idegesen nyitott be a terembe a mellék szobából Miklós.

— Nagyon jól mulattok! mondá jó arczor erőltetve, miután az ifju embert üdvözölte.

Miklós egész lényén nyughatatlanság ömlött el, gépileg üt egy caus esure s meglátszó rajta, hogy ez a látogató sincs inyére, nem is halgaltta sokáig bohó fecsegését, elment be megint dolgozó szobájába némi udvarias mentegedezés után.

— Szegény férjem, nagyon sokat dolgozik. Aztán igazán oly ritkán szentelheti idejét nekem vagy a látogatóinak, mondá fontoskodó arczot öltve Marceline.

— Rémséges valami a a politika, kezdé a dandy bajuszakján bizonyos nagy uri nonchalanceszal egyet pödörítve, majd főhéherségü vázson melvertjét kidagasztva s kemény kéze löit megigazítva. A politika legmerőbben lázas, pihenőt nem ismerő zakatolás, sorvasztó, elemesztő élet. Teljesen ellenkezésben áll természetemmel az ilyen élet.

Miklós lázas nyughatatlansággal várta Záhonyi értesítést. Már 5 óra volt és semmi hírt sem kapott. Izgatottsága nöttön nött.

Neje társalgóiban egyre folyt a pajzán kedélyesség és ez majdnem örjönésre ragadta az izgatott, ideges férjet; szerette volna kiutasítani azt a helyelőt urit, ki olyan nagy hangon beszél badarságait és neje előtt téntéreg mig őt itt a nyughatatlanság emésztü.

Lengye attért más petykára.

— Tudja hogy a szép Livia és Rezgey báró hadiában állanak?

— Ugyan? Rezgey legbuzgóbb imádói közé tartoztok.

— A szép kaczer szere i a bálványozó tömjénezst. Mindazonáltal megközelíthetetlen maradt s azt hitte, hogy Rezgey em cas de reiturs azonnal öngyilkos lesz. Minő hóbortosság. Tul vagyunk jóval a hátra pengetés s a troubadourü szerelmi nyögdecseleéseken. — Livia most a busongó Ariadné adja, nagyon jól áll neki.

— Maga igazán egy enfant terrible, senkinek sem hagy békét, kacagott fel üden, áthatóan imémti bohóságra Marceline.

Miklós vergődő nyugtalanságában egyre ingerültebb lón és a mellék teremből kiáradó csacskságok már tulzott mérvben boszantották. Nem bírta magát türtözteni, indulatosan nyitott be megint a társalgóba.

— Nem dolgozhatom, beszélgetések igazán zavar.

Lengye elérte e különös, nem éppen udvarias magatartásból, hogy itt az ideje, hogy távozzék.

Állva, indulóféiben még hamarosan elbe-

széle a legujabb színházi híreket, hogy az Elektra láz még nagyban tart, minden este zsufolt ház, jegyek hetekkel előbb lefogaltatnak, Jászay bebizonyította, hogy a világ legnagyobb tragédiája. Oh! minő kitöések ott a hamvveder mellett s midön Orestest felismeri elképzelhetetlenül nagyszerü, a nagy művészet elképzelhető. Minő ovációk, nemzeti casinó részéről arany koszoru, remek mü. stb. stb.

(Folyt kov.)

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértesi Gyula.

Nyilt-tér.*

A „Debreczeni Hírlap”-ban „Eljegyzés” czim alatt Weisz Izidor, mint a „Frohner” tars beröje mutatja be magát.

A „Frohner” összes helyiségék beröje egyedüli magam vagyok, Weisz ur ebbeli minősége tehat vagy sajtó hibából vagy a közönség tértértésere került a lapra.

Rosenberg Adolf.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes dr. Engel Ignác orvos urnak Pocsaj.

Gyógyíthatatlannak tartott végbeldagatom tiz év óta a legkinzöbbs fájdalomkat okozva nekem kimerítő vérzések és emészési zavarok mellett. Már igazán az e pusztulás-hoz közel állottam, midön a gondviselés dr. Engel Ignác orvos ur áldásos működésének hírért hozzám eljuttatta.

Az orvos ur, fájdalmasnak alig mondható müttel bajomtól teljesen megszabadított ugy, hogy négy hét lefolyása alatt egészséggem teljesen visszanyertem, mért is köteleseggemnek tartom dr. Engel Ignác orvos urnak ezuttal köszönetemet nyilvánítani és kívánni, hogy Isten őt a szenvedő emberiség javára sokáig éltesse.

Klein Herman,

lunkásziprie-lakos.

* E rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Női divat terem.

Kunz József és Társa
özégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy kö-zönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a legujabb divatkelmek

dusválasztékban raktárra érkeztek,

ue-yekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakkép-zett erök által izlésteljesen és jutányosan állittatunk elő.

Vászon kész fehéremü és szönyag

nagy raktáruk teljes választékot nyujt

MENYASSZONYI KELENGYE

kiszolgáltatásához.

Naponkint érkeznek raktára

szobbnél szobbnébb ujdonságok a közelgő

őszi idényre u. m.

Divatos női ruhaszövegek.

keskeny zsinór és tollidiszek,

fekete divatkelmek.

Szines selymek, mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban.

SZÖNYECEK,

butorszövet függönyök,

ágy és asztalterítők,

melyet igen olcsón és szabott áron

ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsátér.

POLÁK SAMU
-aszfalt- és cément-ipar-
vállalata

cément-lemez és műkögyára, Debreczenben.
Iroda: Kisvárad utca 2119.

Hivatkozva a mult évben helyben és vidéken teljesített munkálataira:

Eivállal mint a budapesti előnyösen ismert „MAGYAR ASZFALT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” helyi képviselője jótállás és legjutányosabb árak mellett: nedves lakások, pince helyiségek sat. gyökerez szárazzá tételét; új építkezéseknél: az alapfalaknak aszfalt-réteggeli bevonását — továbbá kapubejáratok, folyosók, terraszok, istállók, műhelyek, raktárak, stb.-nak legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását.

Allandóan készít: Utalva 8 év óta fennálló Kolozsvári ipartelepének hírnevére, a hatóságilag engedélyezett hómokos ipartelepén cement- és mozaik-lapokat különféle szín és nagyságban. kövezések, csatornázások, szökőkutak, fürdőkádak, tartályok, vízdékek, lépcsők, nyug- és erkély-lapok, kemence kövek, és egyéb beton-munkálatok valamint egyszerű és díszes Granitto-Terazzo készítésére.

Raktáron tart: tűzmentes aszfalt-tetőpép, aszfalt elszigetelő lemez, színes aszfalt-máz, Carboineum és Mikotanont (gombairtásra) portland és vízálló cementet.

Elfogad megrendeléseket: Aszfalt-tetőpép és facement-befeburkolatok (stucko-lustró és stuck-marmor,) valamint minden e szakba tartozó munkálatra. Minta és költségvetés ingyen és bérmentve. A nagyjéremű építető közönség szíves támogatását mint immár helyi iparos kéri teljes tisztelettel.

POLLÁK SAMU
aszfalt és cémentöntő.

Czigarettázók!

A ki észszerűen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigarettázásnál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészségé érdekében is ügyeljen minden czigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kétféle kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

Les dernieres Cartouches
Braunstein Frères
PÁRISI GYÁRÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való czigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségére nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik cséjük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztas gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hiszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches” jegyű árukat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más czigarettapapírnál. Egytől egytelmetlenül mindenkit, hogy papírosunk czimlapján cséjük neve áll

BRAUNSTEIN FRÈRES

Czigarettapapírunk és hüvelyek gyári raktára Bécsben, 1., Schottenring 25. sz. alatt létezik.

Kerti lóczak, kerti butorok, jégszekrények, tizedes mérlegek, kaszák

írásbeli jótállás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyű) szerszámok minden iparághoz **mezőgazdasági eszközök, vas- és kátrány tető lemezek** legolcsób beszerzési forrása.

Képes árlap kívánatra bérmentve küldetik.

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

„PERONOSPORA” szőlőgomba penész fecskendő.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON ház.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz
(Glasur)

legkitűnőbb mázó szer puha padló számára, 1 nagy palack ára frt. 1,35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 fősőg ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar Debreczen.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherczeg

— asztalán rendes itallal szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is egyúgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen asványvizet akár borral, gyögyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják kerjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyjéremű közönségnek ásványvizünket szíves jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelőségé Molán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos forrástár:

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb. kir. udv. ásványviz szállító. BUDAPEST, Erzsébet tér 8. sz.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLÖNÖS ELŐNYEI:

Gazdag szénasvartartalmu. — A bornak színét nem változtatja. Természetes ízét kellemessé teszi. a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgáltatást tesz.

Legjobb asztali- és üdítőital.

MED. UNIV.

Dr. ZICHERMANN ADOLF

az összes gyógytudományok tudora

Massage gyógygymnastikai és orthopádiai (testgyógyászati)

rendelő helyisége: Debreczen Nagy u. 1708
Rendelés egész nap. — Szegényeknek vasárnap délelőtt 8-10-ig ingyen.

„The Mutual”

new-yorki életbiztosító társaság.

Tisztán kölcsönösségen alapul. Részvényesei nincsenek Alapított 1843.

A világ legnagyobb és legerősebb életbiztosító társasága és a legnagyobb biztonsgót nyújtja. Összes biztosítéki alap 1891. január 1-én: 367 millió forintnál több. — Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdosoknak 760 millió forintot meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy 210 millió forint csupán nyereseményekre esik.

A kiváló előnyök, melyeket a „Mutual”-nál eszközölt biztosítás nyújt, kitűnnek a következő kötvénypéldaeredményéből, mely szerint a nyeresemények a kötvény lejáratául a biztosított összeget több mint kétszeresére emelték. 3-ik példa

28.672-ik kötvényszám (nem tontina)	biztosított összeg	5,000.— dollár
Felhalmozott nyeresemények	1891. kifizetett	5,131.— dollár
Ellenben összes díjfizetés volt		10,131.— dollár
Eszerint tiszta nyeresemény		4,605.— dollár
		5,526.— dollár

A „The Mutual” kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. Hadi kockázat feletle előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadék biztosítások különösen jutányosak. Minden egyéb tekintetben ugyszintén ügyükségek elvállalására nézve is bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a Magyarországi vezérigazgatóság, Budapest, Bécsi utca 5. sz.